

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **J. J. N.**, živnostník s miestom podnikania X. D., IČO: X., zastúpeného advokátkou JUDr. J. G., so sídlom E., X. M. proti žalovanému: **N. spol. s. r. o. „v likvidácii“**, so sídlom S., X. T., IČO: X., v konaní **o návrhu na obnovu konania** vedeného na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 14Cb/70/2004, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 13Cob/205/2010-24 zo dňa 15. 11. 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu **o d m i e t a .**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Martin uznesením č. k. 17Cb/64/2010-12 zo dňa 02. 06. 2010 zamietol návrh žalobcu na obnovu konania a žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Na základe odvolania žalobcu Krajský súd v Žiline ako súd odvolací uznesením č. k. 13Cob/205/2010-24 zo dňa 15. 11. 2010 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil a žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Rozhodnutie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 14. 12. 2010.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením napadnutého uznesenia a na zdôraznenie jeho správnosti uviedol ďalšie dôvody (§ 219 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov – ďalej

len OSP). Konštatoval, že obnova konania je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu prvého stupňa alebo odvolacieho súdu. Tento mimoriadny opravný prostriedok je v Občianskom súdnom poriadku koncipovaný tak, aby mohol byť znova prejednaný právoplatne skončený spor alebo iná právna vec, ak sú splnené všetky podmienky prípustnosti, ktoré vyžaduje zákon. V právnej teórii sa tieto podmienky prípustnosti delia na subjektívne (podanie návrhu oprávnenou osobou) a objektívne (podanie návrhu z niektorého z dôvodov uvedených v zákone, podanie návrhu proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je zo zákona vylúčené, podanie návrhu v zákonnej lehote). Obnova konania má povahu výnimky zo zásadnej nezmeniteľnosti súdneho rozhodnutia, v dôsledku čoho je prípustnosť tohto opravného prostriedku vo viacerých smeroch obmedzená. Z právnej úpravy v ustanoveniach § 228 až 235 OSP vyplýva, že pred samotným konaním o obnove (v zmysle vecného prejednanie a rozhodnutia o obnove) je prvostupňový súd povinný skúmať prípustnosť obnovy v rovine splnenia všetkých zákonom vymedzených podmienok konania o obnove. Pod prípustnosťou obnovy v širšom zmysle slova je potrebné rozumieť splnenie všetkých procesných podmienok potrebných na prejednanie návrhu na obnovu konania, medzi ktoré patrí predovšetkým podanie návrhu s náležitosťami podľa § 228 ods. 3 OSP v lehote podľa § 230 ods. 1, 2 OSP, ďalej nesmie ísť o obnovu proti rozsudkom podľa § 229 OSP. Od uvedenej prípustnosti je potrebné odlíšiť v ustanovení § 228 ods. 1 OSP taxatívne vymedzené dôvody obnovy, len za uvedenia ktorých môže účastník napadnúť právoplatný rozsudok návrhom na obnovu konania. Uvedené rozlišovanie má právny význam aj pre procesný postup prvostupňového súdu, ktorý podľa § 234 ods. 2 OSP nemusí nariaďovať pojednávanie, ak zamietá návrh na obnovu konania preto, že nie je prípustný, alebo preto, že ho podal niekto, kto naň nebol oprávnený, alebo preto, že je zrejme oneskorený. Postup prvostupňového súdu, ktorý rozhodol bez vykonania pojednávania, odvolací súd vyhodnotil ako procesne správny, nakoľko išlo o rozhodovanie o prípustnosti obnovy v rovine splnenia všetkých zákonom vymedzených podmienok konania o obnove. Okrem ustanovenia § 234 ods. 2 OSP odvolací súd v tejto súvislosti poukázal aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16. 10. 2008 sp. zn. I. ÚS 54/08 a judikát Rc 101/98 (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo 101/1997 zo dňa 26. 11. 1997, ktoré sa síce týka konania na odvolacom súde, ale jeho právna veta sa dá aplikovať aj na prvostupňové konanie). Napokon konštatoval, že pre povolenie obnovy konania je potrebné splnenie viacerých zákonných podmienok, ktoré musia byť splnené súčasne. Jednou z takých podmienok je, že návrh na obnovu konania môže smerovať len proti právoplatnému rozsudku súdu (§ 228 ods. 1 OSP) alebo proti uzneseniam vymedzeným v § 228 ods. 2 a § 231 OSP.

Proti ostatným uzneseniam obnova konania prípustná nie je. Z obsahu podaného návrhu na obnovu konania vyplýva, že žalobca napadol uznesenie Okresného súdu Martin, ktorým tento právoplatne rozhodol o zastavení konania vedeného pod sp. zn. 14Cb/70/2004. Je teda zrejmé, že v danom prípade sa nejedná o zákonom ustanovenú výnimku (§ 228 ods. 2 a § 231 OSP), kedy je proti uzneseniu obnova konania prípustná. Nakoľko nebola splnená jedna z kumulatívne stanovených podmienok prípustnosti obnovy konania, a to podanie návrhu proti rozhodnutiu, proti ktorému to zákon výslovne pripúšťa, súd prvého stupňa rozhodol vecne správne, keď návrh žalobcu na obnovu konania zamietol.

Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca v zákonom stanovenej lehote dovolanie, ktorým navrhol zrušiť uznesenie odvolacieho aj prvostupňového súdu a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Prípustnosť svojho dovolania oprel o ustanovenie § 237 písm. f/ OSP. Namietal, že sa mu postupom Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 14Cb/70/2004, v ktorom vystupoval ako navrhovateľ, odňala možnosť konať pred súdom. K odňatiu možnosti konať pred súdom malo podľa neho dôjsť tým, že mu Okresný súd Martin nedoručil uznesenie o zastavení konania sp. zn. 14Cb/70/2004 zo dňa 01. 04. 2009, ale ho zaslal až na jeho žiadosť zo dňa 25. 11. 2010. O ukončení konania sa dovolateľ dozvedel len náhodou, z oznámenia predsedu Okresného súdu Martin, ktorému adresoval svoju sťažnosť. Poukázal na to, že má dôkazy, ktoré bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní a ktoré by pre neho mohli privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci samej. Okresný súd Martin podľa názoru dovolateľa vôbec neskúmal podmienky obnovy konania, čím došlo k porušeniu čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Na podanie návrhu na obnovu konania mal žalobca plné právo, podľa neho boli splnené všetky procesné podmienky prípustnosti obnovy konania a výskyt procesnej vady podľa § 237 písm. f/ OSP je vždy zo zákona dôvodom zakladajúcim prípustnosť obnovy konania. Na návrh dovolateľa mu prvostupňový súd uznesením č. k. 17Cb/64/2010–45 zo dňa 17. 01. 2011 v spojení s opravným uznesením č. k. 17Cb/64/2010–57 zo dňa 07. 02. 2011 priznal oslobodenie od platenia súdneho poplatku a zároveň mu na zastupovanie v konaní ustanovil zástupcu z radov advokátov v osobe JUDr. J. G., advokátky so sídlom E., X. M. Ustanovená advokátka na výzvu prvostupňového súdu, či sa stotožňuje s dovolaním žalobcu, prípadne či ho nechce doplniť alebo nahradiť vlastným podaním, oznámila, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s podaným dovolaním žalobcu. Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 OSP) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 OSP), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 OSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1 OSP) najskôr to, či sa ním napadá rozhodnutie, proti ktorému je dovolanie prípustné.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 OSP). V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením.

Podľa § 239 OSP platí, že ak dovolanie smeruje proti uzneseniu, je prípustné:

- proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa (§ 239 ods. 1 písm. a/ OSP),
- proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ OSP) na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ OSP),
- proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie uznesenia súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia alebo potvrdenie uznesenia o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. a/ až c / OSP).

V prejednávanej veci nejde o žiaden z vymenovaných prípadov, preto prípustnosť dovolania z ustanovenia § 239 OSP nemožno vyvodiť.

Podľa § 237 OSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
- c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
- d) v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,

- f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
- g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak bolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z vád uvedených v § 237 OSP (tzv. dôvody zmätočnosti). Jedným z takých dôvodov je prípad, keď bola účastníkovi konania postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ OSP). Pod odňatím možností konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Podľa dovolateľa k takému pochybeniu došlo v konaní pred Okresným súdom Martin vedenom pod spisovou značkou 14Cb/70/2004, a to tým, že mu nebolo doručené uznesenie o zastavení predmetného konania. **Toto konanie začaté dňa 28. 06. 2004 (žaloba o uplatnenie práva na vydanie vlastného majetku) však nemohlo byť predmetom prieskumu dovolacieho súdu.** Dovolanie žalobcu smerovalo voči uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 13Cob/205/2010-24 zo dňa 15. 11. 2010, ktorým tento v odvolacom konaní potvrdil uznesenie Okresného súdu Martin č. k. 17Cb/64/2010-12 zo dňa 02. 06. 2010. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací bol teda oprávnený skúmať procesný postup nižších súdov (odvolacieho Krajského súdu v Žiline a prvostupňového Okresného súdu Martin) len v konaniach, ktoré bezprostredne predchádzali dovolaním napadnutému rozhodnutiu. A aj to výlučne z toho hľadiska, či predmetné konania netrpia niektorou z vád v zmysle § 237 OSP. Existenciou takýchto vád sa totiž dovolací súd zaoberá z úradnej povinnosti, to znamená aj vtedy, keď sa ich dovolateľ výslovne nedovoľáva alebo (ako tomu bolo aj v prejednávacom prípade) keď sa dovolaním napáda rozhodnutie, proti ktorému inak dovolanie nie je prípustné. Vychádzajúc z uvedeného, preskúmal dovolací súd postup Krajského súdu v Žiline v konaní sp. zn. 13Cob/205/2010, ako aj postup Okresného súdu Martin v konaní sp. zn. 17Cb/64/2010, pričom nezistil žiadne vady konania v zmysle vyššie citovaných písm. a/ až g/ § 237 OSP. Súdny oboch stupňov rozhodovali vo veci, ktorá patrí do právomoci súdov, účastníci konania mali spôsobilosť byť účastníkmi konania aj procesnú spôsobilosť, v totožnej veci sa právoplatne nerozhodlo a ani sa v tej istej veci už skôr nezačalo iné konanie, vec nerozhodoval vylúčený sudca a súd nebol nesprávne obsadený. Hoci oba konajúce súdy rozhodli o podaniach žalobcu bez nariadenia pojednávania, k odňatiu možnosti účastníka konať pred súdom nedošlo, pretože tak urobili v situáciách, kedy to zákon výslovne dovoľuje.

Konanie Okresného súdu Martin vedené pod sp. zn. 17Cb/64/2010 sa začalo na tomto súde dňa 20. 05. 2010 doručením návrhu žalobcu na obnovu konania. Žalobca sa síce predmetným návrhom domáhal obnovy konania sp. zn. 14Cb/70/2004, to ale neznamená, že ide o akési jeho pokračovanie. Predmetom konania o návrhu na obnovu konania je niečo iné, ako bolo predmetom konania sp. zn. 14Cb/70/2004 (žaloba o uplatnenie práva na vydanie majetku). Úlohou súdu v konaní o obnove je v prvom rade posúdiť, či sú splnené všetky zákonom stanovené podmienky prípustnosti obnovy konania a ak dôjde k záveru, že tieto splnené sú, následne sa zaoberá dôvodnosťou návrhu na obnovu konania, čiže skúma, či v prejednávanej príhode je dôvod na povolenie obnovy konania alebo nie. V danom prípade prvostupňový súd zistil, že žalobca podal návrh na obnovu konania proti rozhodnutiu, proti ktorému to zákon neprípúšťa. Táto skutočnosť sama osebe stačí na to, aby konajúci súd návrh na obnovu konania zamietol. Navrhovateľom uvádzanými dôvodmi sa súd za tejto situácie už nezaobrá. Preto ani nemá význam nariadovať na prejednanie takéhoto návrhu pojednávajú. Také pojednávajú by bolo neúčelné a v rozpore so zásadou hospodárnosti súdneho konania. Pokiaľ teda Okresný súd Martin v konaní sp. zn. 17Cb/64/2010 rozhodol o návrhu žalobcu na obnovu konania 14Cb/70/2004 tak, že ho ako neprípustný zamietol bez toho, aby na prejednanie veci nariadil pojednávajú, postupoval v súlade so zákonom (§ 234 ods. 2 OSP) a účastníkovi neodňal možnosť konať pred súdom. O odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu Okresného súdu Martin rozhodoval Krajský súd v Žiline v konaní pod sp. zn. 13Cob/205/2010. Odvolaním napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil, pričom rozhodol tiež bez nariadenia pojednávajú. Tento jeho postup má rovnako oporu v zákone, konkrétne v ustanovení § 214 ods. 2 OSP, podľa ktorého odvolací súd môže o odvolaní rozhodnúť bez nariadenia pojednávajú s výnimkou prípadov uvedených v odseku 1, kedy je nariadenie pojednávajú naopak povinné. Ide o prípady, keď odvolanie smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej a buď je potrebné v odvolacom konaní zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávajú alebo si nariadenie pojednávajú vyžaduje dôležitý verejný záujem. V ostatných prípadoch je nariadenie pojednávajú ponechané na úvahu odvolacieho súdu. Keďže odvolací súd posúdil prejednanú vec po právnej stránke rovnako ako súd prvého stupňa (rovnako dospel k záveru, že obnova konania je neprípustná), pre nariadenie pojednávajú nebol žiadny dôvod.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe vyššie uvedených dôvodov, dovolanie žalobcu ako neprípustné podľa § 218 ods. 1 písmeno c/ OSP odmietol. Dovolací súd rozhodol

jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdech a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

O trovách dovolacieho konania súd rozhodol podľa § 243b ods. 5 OSP v spojení s § 142 ods. 1 OSP tak, že úspešnému žalovanému náhradu trov nepriznal, pretože si ich neuplatnil a ani mu v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.

V Bratislave 09. 08. 2011

JUDr. Jozef Štefanko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Helena Farkašová